

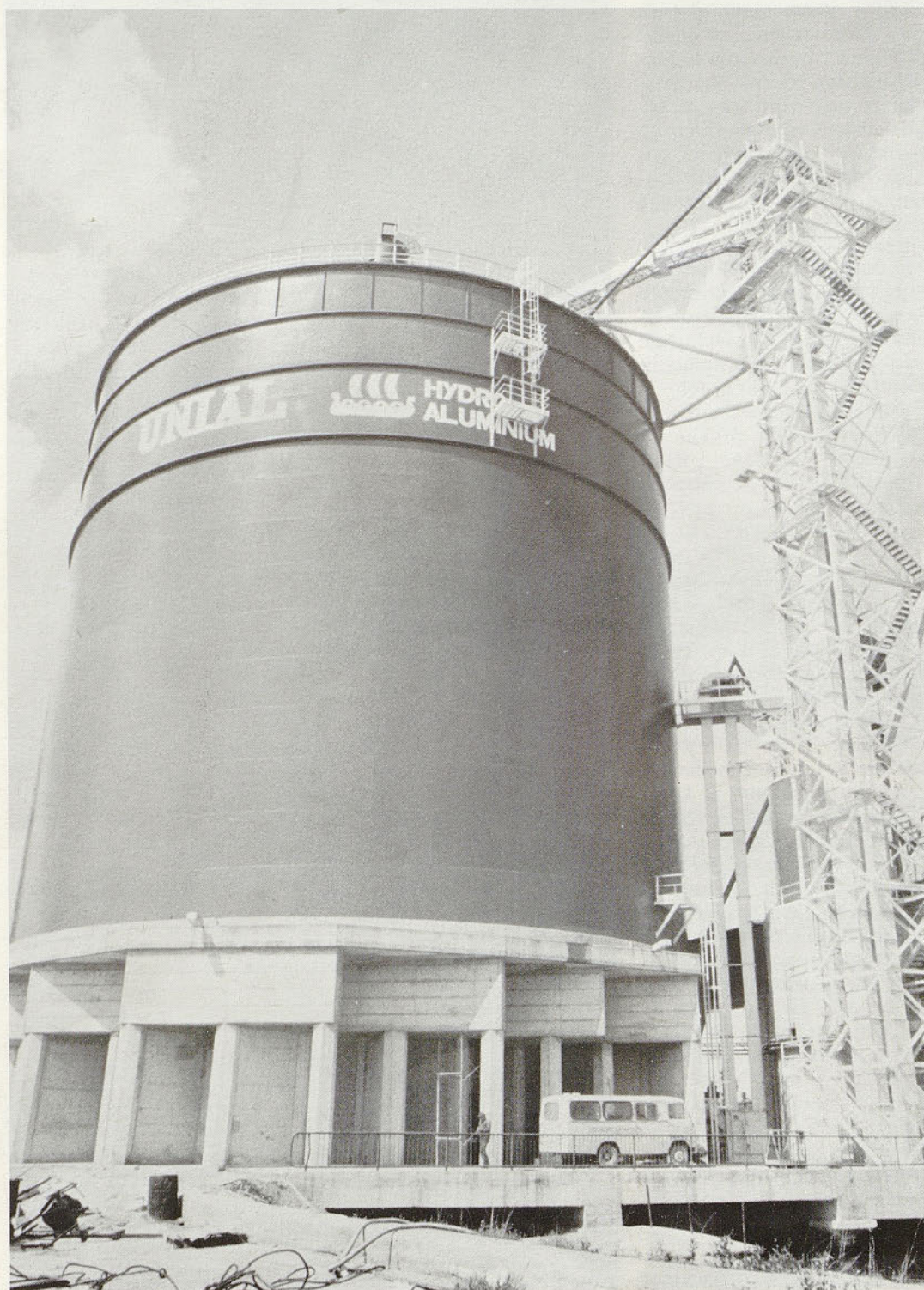
aluminij

Ljudska in študijska knjižnica
Trg svobode 1
62250 Ptuj

Glasilo delovne

aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Informacijski sistem v TGA

Vodenje službe za AOP je pred kratkim prevzel dipl. strojni inženir Albert Korošec in se skupaj s svojimi sodelavci lotil novega koncepta razvoja informacijskega sistema TGA. Zaenkrat mu uspeva uresničevati zastavljene cilje. Kako bo dalje, je odvisno od sodelovanja vseh uporabnikov.

Nadaljevanje na drugi strani

Nadaljevanje s prve strani

Dobra, točna in hitra informacija, je danes osnova in pogoj učinkovitega gospodarjenja s časom in sredstvi. Vse večja odprtost trga, konkurenčnost, padec življenjskega standarda in težka ekonomska situacija v državi nas bodo pritisnile, da bomo morali razčistiti nepravilnosti in nejasnosti v poslovanju. Preveč radi pozabljamo na drobne napake, ker se nam v prvem trenutku zdijo nepomembne, vendar se mnoge ponavljajo iz leta v leto, desetletja...

Danes imamo v TGA službo za avtomatsko obdelavo podatkov, ki zbira, ureja in posreduje podatke različnim uporabnikom. Ne morem mimo tega, da ima AOP v TGA eno najdaljših tradicij v Sloveniji, vendar je razvoj zastal in šele pred dobrimi tremi leti smo lahko uporabnikom ponudili dostop do podatkov preko ekrana. Od takrat so želje po informacijah nezadržno rastle. To je samo dokaz, da informacijski sistem ni samemu sebi namen, ampak se razvija izključno na osnovi potreb uporabnikov. Informacijske tokove morajo vedno oblikovati uporabniki informacij, ki se zavedajo nujnosti dostopa do kvalitetnih informacij. Zato smo se odločili da s pomočjo uporabnikov nastavimo sistem, ki bo zadovoljeval potrebe po skupnih informacijah in hkrati vključeval razne lokalne podsisteme.

Vodilni delavci TGA so dne 29. 3. 1989 v sejni sobi delavskega sveta dobili osnovni pregled nad stanjem v AOP-u, skupnih aktivnostih potrebnih pri razvoju informacijskega sistema in o ideji centralnega informacijskega sistema.

Pri tem se postavlja vprašanje odsotnosti nekaterih vodilnih delavcev, za katero sta lahko samo dva odgovora:

- spoznanje, da informacije postajajo instrument učinkovitega gospodarjenja, še ni prodrlo v njihovo zavest
- nimajo zaupanja v kader, ki bi naj realiziral informacijski sistem.

Naj bo razlog prvi ali drugi, akcija korenitih sprememb je nujna, odgovornost za njo pa nosijo vodilni delavci v TGA.

AOP je dal konkretne predloge za pristop k reševanju problemov poslovanja s pomočjo informacijskega sistema. V mesecu maju je v toku najboljše aktivnost, razgovori z uporabniki iz vseh organizacijskih enot in različnih odgovornosti. Namen razgovorov je, da se preverijo odgovornosti, kritični faktorji, razumevanje potreb po informacijah, odkrijejo problemi v poslovanju in najdejo možne rešitve. V pripravah za razgovore smo razdelili obstoječo organizacijsko strukturo, poslovanje in dokumentacijo oziroma podatke znotraj posameznega poslovanja procesa.

Končni namen celotne akcije je nastavitve koncepta razvoja informacijskega sistema v TGA, ki vključuje razdelitev na podsisteme in prioritete realizacij le-teh.

Mnogi delavci se danes srečujejo s problemi, pri katerih ni točno določeno, kako ukrepati, da bi se problem rešil, ampak je to prepuščeno njihovi iznajdljivosti. Ponekod so takšne rešitve manj boleče, drugod lahko nepravilna intervencija pretrga člen v verigi in začne se jalovo iskanje krivca, na sam vzrok napake pa se velikokrat pozabi. Večina problemov izhaja iz drugih problemov oziroma pogojujejo druge, zato je reševanje le-teh možno samo s celovitim pristopom za kompletno problematiko. Zato poskušamo s pomočjo uporabnikov priti do skupne slike prepletanja želj, težav in možnih rešitev. Največji uspeh bi bil, če bi uporabniki informacij sprejeli novo nastavljen informacijski sistem za svojega, živeli z njim, ga razvijali in izpopolnjevali. Odpori oziroma nezainteresiranost predvsem vodilnih delavcev do graditve informacijskega sistema, pomeni, da se odrekamo možnosti učinkovitejšega poslovanja in napoved negotove prihodnosti DO.

Na obisku

Dolgo, morda predolgo je od tega, ko sem bila med našimi varilci, vendar mislim, da se v tem času ni spremenilo nič na bolje, zato lahko brez preverjanja zapišem, kar sem doživela.

Prav gotovo je med nami veliko takih, ki vedo le za svoje delovno mesto in delovna mesta svojih ožjih sodelavcev. Vsi vemo za elektrolizerja in gliničarja, tudi za vzdrževalnika, le redki pa vedo, da delajo vzdrževalniki tudi pod elektrolizo B. To so varilci.

Niso me poklicali za to, da bi navijala za točke, čeprav bi si jih, po tem kar sem videla, tudi zaslužili. Šlo je predvsem za to, da napišem nekaj o delu, ki ga opravljajo dan za dnem. Ne vem, kako bi rekla temu delovnemu okolju (pod elektrolizo B), oni mu pravijo »naše Alpe«. Res, da je težko prehoditi, veliko je vzponov in spustov, pa tudi po ravnem delu na moreš skozi. Potrebni so dobri čevlji, vsaj nekaj čez gležnje morajo segati, še boljši pa so škornji. Glava mora biti obvezno zavarovana s čelado. Hoditi je potrebno sklonjeno, in sreča je, če ne piha veter, kajti ta dviga glinico, ki se zaje povsod. Polne so je oči, obleka, koža, ki lahko tudi neprijetno peče, če ni navajena.

Tako pripravljena sem se nekega dne v marcu, ko je pihal veter, odpravila čez »Alpe« pod našo elektrolizo. Imela sem spremstvo in dovoljenje za sprehod tam spodaj, in vse, kar sem videla, me je presenetilo.

Glinice je toliko, da bi človek pomislil, da je tam spodaj silos za glinico, ki je pomešana z vsem mogočim – od strjenega aluminija do železnih palic, lesa, vreč, tu in tam še kakšna rokavica.

»V mojih mladih letih je bilo drugače, kako smo se bali, če pride direktor in vidi tako svinjarijo. Pometali in odvažali so sproti. Pravzaprav sploh nismo spuščali toliko tega pod peči«, mi razloži moj sogovornik.

Ustavim se pri varilcu pod pečjo. Stoji na razmajanem lesenem stolu, za ščitnikom, skrit pred slepečo svetlobo. Ko po hali pripelje vozilo za doziranje glinice, se skozi vse špranje vsuje glinica, pomešana s prahom, ki pada po vseh, ki smo tam spodaj. Temu se varilec ne more izogniti. Pravi, da prav za to nosi usnjeno kapo in spominja me na prve letalce. V obraz ga greje, v hrbet mu piha veter. To so zelo neprijetne stvari, ki kaj hitro pripeljejo v bolnišnico.

Zgoraj v elektrolizi A ni veliko boljše. Varijo v katodnih omarah (koritih), vdihavajo pline, ki uhajo iz elektrolitskih peči, mnogokrat se kadi, vdihavajo pa tudi pline, ki nastanejo pri varjenju.

Pred malico se nas je zbralo v pisarni več kot deset, da je bilo kar temno v ozkem prostoru. Vsak je povedal, kaj ga moti, kaj teži in eden od njih je strnil vse povedano in predlagal, kaj bi se vendar dalo storiti, da bi bilo drugače.

Pri pogovoru so sodelovali naši in »tuji«, saj vemo, da ima Metalac iz Čakovca pri nas več kot trideset ljudi, nekateri so tudi varilci. Z nami pa je bil tudi delavec – varilec Tehnometalgrada.

Zapisala sem to, kar so mi povedali, tako kot jim je ležalo na duši.

»Naj ne zgleda ta zapis, kot da jočemo nad svojo usodo, so poudarili.« Tudi ta poklic je lep. Vživiš se v svoje delo. Trdim pa, da bi nam bilo veliko lažje, če bi se vsaj malo izboljšali delovni pogoji in veliko lepše bi se počutili, če bi se odnos do varilcev vsaj malo spremenil, je dejal eden od njih. Ime ni pomembno, saj so tako mislili vsi.

pri varilcih

Drugi je pristavil: »Drugod je delo varilcev cenjeno in tudi plačano po kvaliteti. Med varilce sem šel, če sem pošten, prav zato, ker je bila boljša plača (ne v TGA). Tam sem bil gospod, vam rečem. Še stolček so nosili za menoj, da sem imel roke spočite, ker ni vseeno, kako natančen je var. In napređoval sem tudi. Ko je bila neka linija prevzeta, se je točno videlo, koliko je varov in kakšni so, saj je imel vsak svoj žig«

In pri nas? Vsako leto znova mu povedo, da je eden najboljših varilcev, ker dosega super ateste, in nič več.

– Prepušćeni smo sami sebi. Včasih res ne vemo, kam bi se obrnili. Premalo pozornosti polagamo preventivi in zaščiti. Zato se borimo za aktivno rekreacijo, ne zato, ker nam je lušno iti na morje (na srečo gre še skoraj vsak s svojo družino), ampak zaradi zdravja. Preveč plina se nadihamo tukaj. Malo smo se zanimali okrog in povem vam, da drugod bolj cenijo varilčevo delo. Pri nas smo skoraj vsi varilci (osnovni poklic ključavničar) dodatno obremenjeni s plinom in žarčanjem, ocenjeni pa smo z manj točkami kot ključavničarji v drugih obratih. Pravzaprav imamo najnižjo osnovo kvalificiranega delovnega mesta v vzdrževanju (argonci 14,5, elektrovarilci 15 razredov). Ne vem, po kakšnih kriterijih so ocenjevali, da ima tisti, ki ti na glavo pometi smeti, več razredov kot ti, ki variš. Mislim, da se ocenjevalo kar tako, ne da bi si kdo ogledal delo in pogoje. Tudi po novi reorganizaciji ne bo boljše, saj so nam dejali, naj počakamo na predalčke in videli bomo, kje smo.

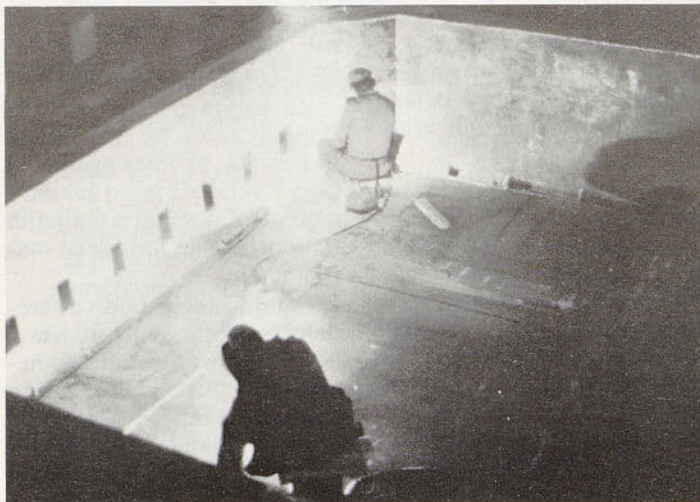
Omenili ste žarčenje?

– Ja, žarčenje od varjenja. Od bliskanja obleka kar preperi. Res, da imamo zaščitno obleko, vendar vratu in obraza ne moreš kar tako zaščititi. Seva tudi od tokovodnika. Nekateri so bolj občutljivi, da so morali iskati tudi zdravniško pomoč, drugi manj. Kupili so nam tudi usnjene obleke, vendar so tako ozke, da v njih ni mogoče delati.

Imamo tudi redne zdravniške preglede – pregled vode, krvi, pljuč... Nas pa muči hrbtenica, oči, obolenja dihalnih poti in podobno. Pa saj ne moreš kar naprej okrog zdravnika hoditi. Kam pa pridemo z bolniško! To je borba za kruh. Ne veš, kako bi obrnil, da bi se ti izšlo iz meseca v mesec.

– Zanimivo bi bilo pogledati, kakšna je fluktuacija v naši skupini. Enajst let sem tukaj in v tem času se je

Varilca

Varilec

Varilec

zamenjalo že okrog 18, mogoče tudi 20 ljudi. Zdaj nam manjka pet varilcev. V ostalih skupinah je večja stalnost, če se že kdo odloči, da gre, odide prav iz tovarne v drugo delovno organizacijo. Mislim, da so ravno pogoji dela tisto, kar odbija varilce. Zadnje čase pa se nam godi tako, da ne moremo drugam, ker varilce rabimo. To pa je kazen, če si dober varilec.

»Zato sem šel v šolo, ker le tako upam, da mi bo uspelo priti ven, če ne, bom zapustil delovno organizacijo.

Naj navedem primer. Razpis je bil za varilca v anodni masi, kjer je to delo ocenjeno s 17 razredi. Nihče izmed nas ni bil sprejet, pač pa nekdo od zunaj, ki nima prakse, zato se bo prišel k nam učiti. Pa kam bomo prišli na tak način, se sprašujem. Po tem, kako je ocenjen, bi moral on mene učiti. Saj ni sam kriv, da je tako.

– Zakaj ne bi začetnik začel tukaj med nami, na teh delovnih mestih. Naši vodilni bi lahko začeli razmi-

Nadaljevanje na četrti strani

Na obisku pri varilcih

Nadaljevanje s tretje strani

šljati tudi o tem, da bi varilce postavili na druga mesta prej, ne takrat, ko imajo že invalida. Po 15 letih, ko še ni prišlo do najhujšega, bi lahko še zdravega človeka prestavili na ključavničarska dela. Mi pa imamo invalide, za katere ni delovnih mest.

– Težko nam je zaradi delovnih pogojev menimo, da bi bila zaščita lahko veliko boljša. Vsako leto je na tržišču videti kaj novega. Redno hodim na sejme in sledim novostim (pa ne službeno, to hodijo drugi). Pa tudi odvek bi nekaj pomenil, ni ga niti v delavnici.

– Ni nam vseeno, da so nam odšktnili še popoldansko malico. Nismo si sami izmislili dela, ki ga moramo opraviti in traja 12 ur, zato pa dodatna malica ni nobeden greh.

– Naši predpostavljeni pa tako radi rečejo, »če ti kaj ni všeč, lahko greš«. Če karkoli rečeš, si že lenuh, ker se menda samo lenuhi »bunijo«. Mislim, da to ni nič slabega, če povem, kar mislim, če predlagam nekaj boljšega, če opozorim na napake. Je to »buna«? Sem zato lenuh?

Kolikokrat bi že šel, prosil sem, da me zamenjajo s kom drugim, pravi sogovornik iz Metalca. Naši pravijo temu Dachau in sem nihče noče. Jaz pa prihajam v elektrolizo že deset let.

Odhajam ob petih zjutraj, vračam se ob osmih zvečer. Vaši dečki imajo vsaj beneficirano delovno dobo, mi še tega ne. Nimamo malice, ne delovne obleke, te so nam preskrbeli vaši. Nimamo informacij, kaj se dogaja v matični delovni organizaciji. Vodilnih ni blizu, sem v ta prah še nihče ni zašel. Veste, kdaj se spomnijo na nas? Takrat, ko je potrebno zaokrožiti glasovnico (ob referendumu in podobnem). Potnih stroškov nam ne vračajo, plačani smo kot terenci, a zelo nizko (brez sobot in nedelj, seveda). Če bi stanoval tukaj, ne bi imel dovolj. Edino, kar nam nekaj prinese, so nadure, ki nam jih plačujejo od lani, ko smo šli na 40 urni delavnik.

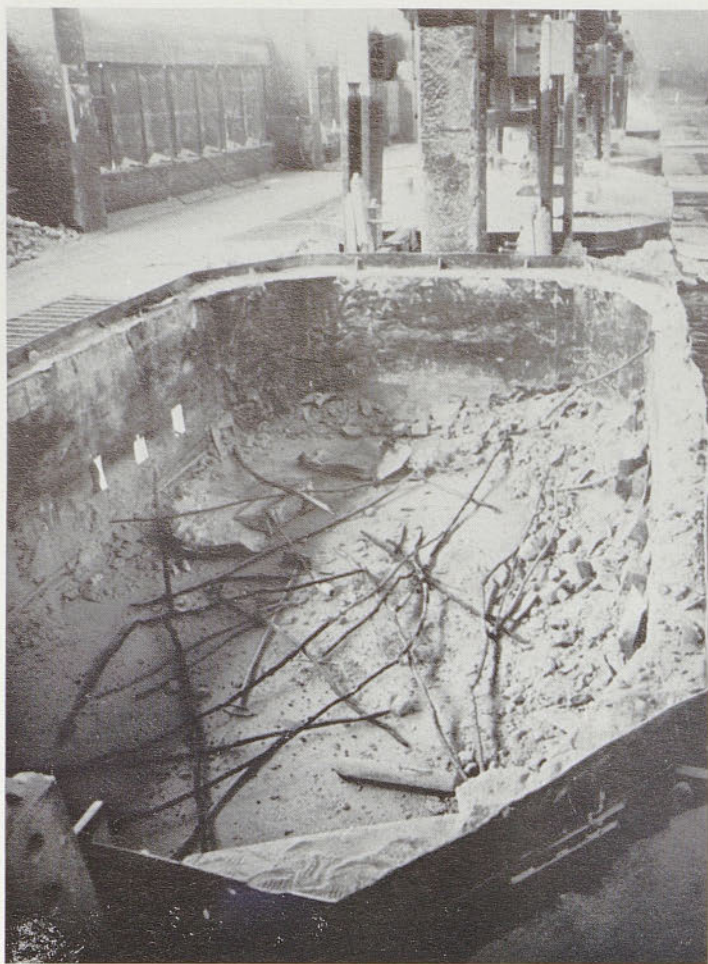
Nič kaj boljše se ne godi tovarišu iz Tenometalgrada. O tem, kakšen je OD, ne da bi govoril.

Tako smo nizali težave na težave, pa me je takoj popravil eden naših: »To niso težave, da bi nad njimi obupal. Vsako delo jih ima. Mislim, da tudi tistemu, ki osem ur sedi na stolu, ni prijetno. Pri našem delu so prisotne stvari, ki bi se jih dalo izboljšati.

Želim si, da bi mu prislunili tudi predpostavljeni.

Zapisala Vera Peklar

Elektroliza A

Pred obnovo

Informacija službe za organizacijo in AOP

Vodja službe za organizacijo in AOP Janko Vuk nam je posredoval kratko informacijo o delu na vrednotenju del in nalog.

V času od 31. 3. 1989 smo skupaj z Zavodom za produktivnost iz Ljubljane pripravili analizo posameznih kriterijev vrednotenja del in nalog glede na predlog, ki ga je pripravila skupina za vrednotenje in metodologijo za analitično ugotavljanje zahtevnosti del in nalog. Splošna ugotovitev Zavoda za produktivnost je, da je skupina za vrednotenje posamezne kriterije razvrednotila oz. previsoko ocenjevala posamezna dela in naloge po posameznih kriterijih.

Na sestanku dne 11. 4. 1989 sta predstavnika Zavoda za produktivnost predstavila predsedniku in članom Kolegija problematiko v zvezi z ocenjevanjem in rezultati ocenitev z upoštevanjem pripomb na ocenitve s strani zavoda. Uvodoma je bila predstavljena tudi sama metodologija za analitično ugotavljanje zahtevnosti del in nalog,

metodologija za izdelavo razvida del in nalog in zasnova pravilnika o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in neposredno skupno porabo (nagrajevanje po delu in rezultatih dela).

Na sestanku je bilo dogovorjeno, da za potrebe vrednotenja del in nalog vodje DE in služb uskladijo normative živega dela (število delavcev) s planom za leto 1989.

Za pripravo osnutkov navedenih aktov sta imenovana dva tima, ki bosta pripravila akte v skladu z novo zakonodajo oz. Zakonom o podjetjih in upoštevanje navedene metodologije.

Člani Kolegija bodo do sredine maja proučili predstavljeno gradivo ter podali mnenja in pripombe, katere bomo obravnavali na ponovnem sestanku s predstavniki Zavoda za produktivnost iz Ljubljane.

Vprašalnik za šefe (za male in VELIKE)

LAHKO GA IZPOLNJUJETE TUDI VSI OSTALI, A SAMO NA LASTNO ODGOVORNOST!

Na naslednja vprašanja poskušajte odgovoriti čimboli natančno in do sebe odkrito.

1. Nahajate se v prostoru še s tremi šefi. Ostali trije so oblečeni v modre obleke, črtaste srajce in ozke enobarvne kravate, vi pa ste prišli v kavbojkah in puloverju. Kako boste odreagirali na dano situacijo? (Obkrožite odgovor? ki vam najbolj ustreza!).

a) Potihoma se boste hahljali zaradi »uniformiranosti« ostalih.

b) Predlagali boste in ob tem zavijali z očmi, da se na prihodnjem sestanku dobite brez »uniform«.

c) Imeli boste občutek, da niste primerno oblečeni.

d) Odločite se, da boste prišli na prihodnji sestanek enako oblečeni kot ostali.

2. Vaša pisarna bo predstavljena drugam, ker bi naj bile narejene manjše spremembe na stavbi. Kaj občutite? (Obkrožite odgovor, ki vam najbolj ustreza!)

a) Prepričani ste, da morate zapustiti zaupen, vam drag in prijeten prostor.

b) Prima! Novo okolje je dobrodošla sprememba.

c) Informirali se boste, ali je nova pisarna enaka, kot prejšnja (sedanja).

3. Na sestanku ste zaproseni, da se odločite, ali naj se vaše podjetje poda na nova, neznana področja. Vaš verjeten odgovor ob tem bo: (Obkrožite ustrezen odgovor!)

a) Aplaudirali (ploskali) boste takšni odločitvi.

b) Boste odločno proti.

c) Boste za odločitev ob predpostavki, da bodo skrbne raziskave nakazovale možnost uspeha.

4. Vaš nadrejeni vas pokliče v pisarno in reče: »Želim govoriti z vami o vašem delu, a ne vem, kje naj začnem. Želim vas nagraditi, a še ne vem kako, zato mi sami predlagajte.« Vaš verjeten

odgovor bo: (Obkrožite ustrezen odgovor!)

a) Želel-a bi sprejeti plačo v višini 50.000.000. din letno, vključno s poračunom za nazaj od 1.1.

b) Tega nisem v stanju narediti, zato raje počakajva na vaš predlog.

c) Ni vam treba kazati dobrega odnosa do mene, če sami niste v stanju stvari odprto predlagati oz. reči.

5. Vaš nadrejeni vas pokliče v pisarno in reče: »Kot vsak teden bova tudi danes rutinsko preletela dogajanje in delo prejšnjega tedna, čeprav si nisem na jasnem, ali so taki pogovori sploh potrebni?« Vaš verjeten odgovor bo: (Obkrožite ustrezen odgovor!)

a) »Zagotovo, torej če želite...« in začeli boste z monologom, branjem poročila, kot ponavadi.

b) »Da bi dosegli zadovoljujoče rezultate, bi mogoče spremenili svoje ravnanje...« in predlagali boste nekaj novih predlogov za izmenjavo informacij.

c) »Če mislite, da so takšni pogovori izguba časa, zakaj potem sploh so?«

6. Pokliče vas kupec, ki želi imeti pošiljko izdelkov do konca tedna. Poveste mu, da material ni ustrezne kvalitete in da v tem času izdelkov ne morete narediti. Kupec ostaja pri svoji zahtevi, vi pri svoji. Vaš verjeten odgovor bo: (Obkrožite ustrezen odgovor!)

a) Žal mi je, a ste nerazumni. Mi bi to z veseljem naredili, a vaše prošnje žal ne moremo izpolniti.

b) Vprašali ga boste, če bo lahko brez težav v proizvodnem procesu uporabil material slabše kvalitete.

c) Poveste mu, da obstaja možnost, da zahtevano naredite, če boste delali v treh izmenah in ga vprašate, če je pripravljen nositi del stroškov.

7. Dobili ste novo tajnico. Je zelo prizadevna in vam vsako jutro pospravi mizo. Vi pa imate svoje lastne predstave o tem, kje bi naj bil telefon, kaj bi naj bilo na levi in kaj na desni strani mize. Kaj boste naredili? (Obkrožite ustrezen odgovor!)

a) Pustil-a ji bom njeno voljo.

b) Pojasnili ji boste, da imate svoj red in da najusti stvari tako, kot so.

c) Vprašali jo boste, v čem je njena razporeditev stvari na mizi boljša od vaše.

8. Navajeni ste, da greste vsak torek na kosilo s kolegom. Sporoči vam da na žalost tokrat ne more. Kaj boste naredili? (Obkrožite ustrezen odgovor!)

a) Poklicali boste drugega kolega in se z njim dogovorili.

b) Šli boste sami na kosilo in se počutili nekoliko osamljene.

c) Šli boste sami na kosilo in se veselili, da ste lahko eno uro sami.

9. Nekega jutra se zbudite in ugotovite, da zamujate v službo. Na hitrico se oblečete in odhitite na vlak za v službo. Vlak je skoraj prazen in šele takrat ugotovite, da je nedeljsko jutro. Kaj boste naredili? (Obkrožite ustrezen odgovor!)

a) Poskušali se boste potihoma splaziti nazaj v posteljo, tako, da vaš partner ne bo ugotovil, kaj se vam je zgodilo.

b) Verjeli boste, da je to samo potrditev, da preveč živite po ustaljenih navadah.

c) Odločili se boste, da greste v službo in še nekaj malega postorite.

REŠITVE: To je vprašalnik o vaši fleksibilnosti. Lahko ste fleksibilni na primer na področju oblačenja, osebnih delovnih navad,..., a popolnoma nefleksibilni na področju planiranja izrabe delovnega časa, prostora. Šele skupni rezultati vam bodo dali predstavbo o vaši fleksibilnosti, prilagodljivosti.

1. Na razpolago imate 90 točk.

2. Za vsak nepravilen odgovor iz naslednje tabele si morate odvzeti 10 točk in sicer, če ste kot možne odgovore navedli:

TABELA:

vprašanje 1. odgovor c ali d
vprašanje 2. odgovor a
vprašanje 3. odgovor b
vprašanje 4. odgovor b
vprašanje 5. odgovor a
vprašanje 6. odgovor a
vprašanje 7. odgovor b
vprašanje 8. odgovor b
vprašanje 9. odgovor a

3. Ostanek predstavlja vaš rezultat in sicer:

70-90 točk: Ste prilagodljivi v vseh situacijah, kot dober bokser tipa Mike Tyson.

40-60 točk: Pri vas je prisotna tendenca k »zamrznitvi« obstoječega stanja. Storite kaj zase!

pod 40 točk: Za vas bi bilo najbolje, če bi zapustili utečene tirnice!

Če s svojimi rezultati niste zadovoljni, potem se nikar ne jezite in žalostite, kajti »NO-BODY IS PERFECT!«

Vprašalnik nam je ljubeznivo odstopil dr. Auren Uris, svetovalec za management in avtor knjige »Moderne Führungstechniken des Chefs«.

Zmagovalec izvaža pamet

Na konvertibilnem trgu so dosegli najboljši izvozni saldo Uniles, Unial in Iskra, najboljšo stopnjo pokritosti pa so imeli domžalski Biro 71, Splošna plovba Piran in Kremen iz Novega mesta

Ne bi bilo prav, če bi s seznama 200 največjih slovenskih izvoznikov obravnavali kar po vrstnem redu prvega ali prve tri največje. V predstavitvi izvoznikov smo tokrat ubrali nekoliko drugačno pot. Poiskali smo tri organizacije, ki imajo na konvertibilnem trgu največji saldo in ugotovili, da si zapovrstjo sledijo Uniles, Unial in Iskra, potem pa še podjetja, ki imajo največjo stopnjo pokritja uvoza z izvozom na konvertibilnem trgu. Prvo mesto je pripadlo Biroju 71 iz Domžal, ki uvoza sploh nima in ima torej stopnjo pokritja neskončno, druga je piranska Splošna plovba s pokritjem 774,5, tretji pa novomeški Kremen s stopnjo 135. Upamo, da s tem, ko smo preračunavali in izbrali samo med konvertibilnimi izvozniki, klirinških uspešnežev nismo preveč prizadeli, tudi Združenega podjetja Slovenske strojegradnje ne, pa čeprav je v skupnem saldu najmočnejši med slovenskimi firmami.

UNIAL:

Neodvisnost od borznih cen

Mariborski SOZD Unial, ki se je lani uvrstil med tri največje slovenske izvoznike, je s svojim izvozom ustvaril okoli 59 milijonov dolarjev čistega deviznega priliva.

Predsednik Uniala, **Ivan Gerjevič** pravi, da jim je povečanje izvoza uspelo, ker so pravočasno izpeljali modernizacijo elektrolize v Kidričevem. Na roke jim je bilo tudi povečanje svetovnih cen aluminija, ko so se z dodatnimi količinami aluminija vključili v svetovni trg. Njihova poslovna strategija pa je, izvažati čim več polizdelkov in proizvodov, ne pa samo surovine. Nova kvaliteta vključevanja v svetovni trg je dolgoročna kooperacija z nadnacionalno norveško firmo Hydroaluminium. Lani je znašal skupni promet z njimi okoli 65 milijonov dolarjev.

Aluminij je borzni artikel, vendar Unial ne želi biti odvisen samo od trenutnih borznih cen, ampak stremi za dolgoročnimi pogodbami s tujimi partnerji. Cene na borzi imajo sicer vpliv na cene, ne samo aluminija, ampak, s časovnim zaostankom, tudi na polproizvode. Sedaj modernizirajo svojo predelavo, tako da bodo trdnje stali na obeh bregovih cenovnih nihanj. Glavni del izvoza teče na podlagi dolgoročnih pogodb po katerih oba partnerja običajno sprejmeta mehanizme, ki ju varujejo pred

prevelikimi in nenadnimi spremembami na borzah. Tako pričakujejo, da bo vrednost kooperacijskih poslov z norveško firmo ostala na lanskoletni ravni, ali pa se kljub padanju vrednosti aluminija na svetovnem trgu celo povečala. Oba partnerja sta trdno povezana – Unial s svojim izvozom plačuje glivico in odplačuje obveznosti za svojo modernizacijo.

Impol in TGA Kidričevo sta se že od samega nastanka dalje vključevala v mednarodno trgovino. Kidričevo je izvažalo od 10 do 15 odstotkov svoje proizvodnje, Impol pa od 25 do 30 odstotkov. Načrtujejo, po besedah Ivana Gerjeviča, da bodo dosegli v celotnem Unialu v prihodnje celo več kot 30-odstotni izvoz svojih izdelkov. »Ni še natančne presoje, kaj bo, vendar je prodaja doma ob tako neopredeljenih prodajnih pogojih in nerednih plačilih na majavih nogah. Vse vitalne razvojne probleme bomo zato reševali z izvozom,« je dejal Gerjevič.

Predvsem so zaskrbljeni zaradi dolgoletnega upadanja standarda, ki mu še ni videti konca. Posledica je, da znaša v Jugoslaviji že deset let poraba aluminaja le devet kilogramov na prebivalca, v istem času pa se je v sosednjih, razvitih državah podvojila in še raste.

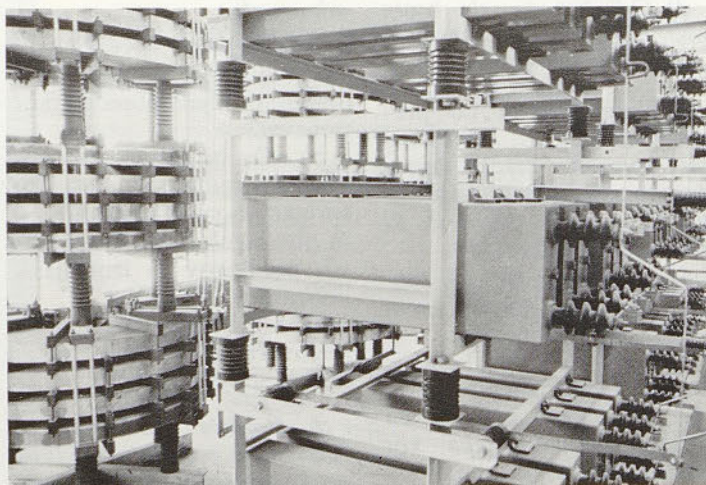
S tržnimi in gospodarskimi razmerami pri nas in v svetu je povezana tudi nadaljnja širitev nove elektrolize in opuščanje stare. To bodo, v času, ki ga določa zakon o varstvu zraka, postopoma ukinjali, najkasneje do leta 1993 pa naj bi tam dokončno ustavili vse peči. Širitev nove elektrolize bo mogo-

ča le, če bodo tuji partnerji pripravljeni sovlagati denar. Vsekakor pa bomo letos dosegli enak izvoz kot lani, ne na račun cene, ampak večje proizvodnje, novih programov ter modernizacije v predelavi« je končal Gerjevič.

Gospodarski vestnik, 31. 3. 1989

Vlivanje

Obnovljena kompenzacija jaluve električne energije za elektrolizo B

Rondele

Disciplinski ukrepi

1. Emil OKORN, mat. štev.: 4993, dne 14.8.1988 opustil kontrolo nad delavci v livarni, izrečen ukrep – »opomin«;
2. Srečko MAJCEN, mat. štev.: 8106, dne 31.12.1988, 1., 2. in 4.1.1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja s prvim dnevom po dokončnosti odločbe«;
3. Franc GAJŠT, mat. štev.: 4147, dne 11.10.1988 hotel odtujiti iz DO 31 motornega olja S-30, izrečen ukrep – »javni opomin«;
4. Ljubinko GUŠATOVIČ, mat. štev.: 4946, dne 13.8.1988 opustil nadzor nad tehnološko disciplino, izrečen ukrep – »opomin«;
5. Marjan MUHIČ, mat. štev.: 7649, dne 19.11.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
6. Daniel BERANIČ, mat. štev.: 7834, dne 16.11.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
7. Anton ZAJKO, mat. štev.: 6947, dne 7.11.1988 neopravičeno izostal z dela – 1. uro, izrečen ukrep – »opomin«;
8. Jože MEDVED, mat. štev.: 5421, dne 26/27.10.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
9. Drago HUNJET, mat. štev.: 8020, dne 19.11.1988 neopravičeno izostal z dela – 1 uro, izrečen ukrep – »javni opomin«;
10. Jaroslav DOVHAN, mat. štev.: 2766, dne 5.11.1988 zapustil delovno mesto, izrečen ukrep – »opomin«;
11. Branko SELINŠEK, mat. štev.: 7634, dne 23.10.1988 zapustil delovno mesto, izrečen ukrep – »opomin«;
12. Slavko ŽUMER, mat. štev.: 7950, dne 25.9.1988 malomarno opravljal svoje delo, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3. mesecev«;
13. Stanko JANŽEKOVIČ, mat. štev.: 7661, dne 25.9.1988 malomarno opravljal svoje delo, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3. mesecev«;
14. Dušan JANŽEKOVIČ, mat. štev.: 7667, dne 19.10.1988 predčasno zapustil delovno mesto, izrečen ukrep – »javni opomin«;
15. Anđelko SIMIČ, mat. štev.: 7645, dne 4.10.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
16. Janko ŠOŠTARIČ, mat. štev.: 8018, dne 15.10.1988 in 19.11.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
17. Milan ŠKRABELJ, mat. štev.: 4713, dne 9.9.1988 predčasno zapustil delovno mesto, izrečen ukrep – »opomin«;
18. Jože POLANIČ, mat. štev.: 5191, dne 2.9.1988 ob 8.30 uri predčasno zapustil delovno mesto brez dovoljenja, izrečen ukrep – »opomin«;
19. Zvonko MENARD, mat. štev.: 7713, dne 7.10.1988 hotel odtujiti iz DO 3 kg žičnikov, steklo 250×200 mm in relej KA 3, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12. mesecev«;
20. Janez MURKO, mat. štev.: 7137, dne 27., in 28.10.1988 in 4., in 5.11.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6. mesecev«;
21. Milenko ŽERJAV, mat. štev.: 6790, dne 6.10.1988 na grupi celic ni razgrnil kriolita in razbil večjih kosov kriolitnih grud, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3. mesecev«;
22. Martin LAZAR, mat. štev.: 4981, dne 22.10.1988 prišel ponovno na delo v vinjenem stanju, ter je bil poslan domov, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12. mesecev«;
23. Feliks KODRIČ, mat. štev.: 7176, dne 20.6.1988 zlorabil 2 kom. izdajnic štev.: 4432 in štev.: 4433, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12. mesecev«;
24. Vincenc MAROH, mat. štev.: 5048, dne 28.9.1988 zapustil delovno mesto ter se nazaj vrnil v vinjenem stanju, izrečen ukrep »javni opomin«;
25. Ivo ERCEGOVIČ, mat. štev.: 4132, kršil organizacijski predpis glede izdaje dovolilnic za nadurno delo, izrečen ukrep – »javni opomin«;
26. Drago ARNUŠ, mat. štev.: 4930, dne 10.12.1988, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
27. Šefik FAZLIČ, mat. štev.: 7395, ker dne 10.8. in 25.10.1988 ni nosil zaščitnih očal, izrečen ukrep – »opomin«;
28. Marijan KAISERSBERGER, mat. štev.: 7606, dne 3.11.1988 bil na delu v vinjenem stanju in ima 6. ur neopravičenega izostanka, izrečen ukrep – »javni opomin«;
29. Đemal KARASULJIČ, mat. štev.: 5753, dne 23.11.1988 prišel na delo ob 14.30 uri, izrečen ukrep – »opomin«;
30. Ivan SVENŠEK, mat. štev.: 6560, dne 8., 9., 14.10.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
31. Gojko LIČINA, mat. štev.: 6222, dne 27.7.1988 izklopil varovalke viličarja in jih skril, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12. mesecev«;
32. Jože PERŠA, mat. štev.: 6875, se ni udeležil tečaja za privezovanje bremen in poslužev. žerjava, izrečen ukrep – »javni opomin«;
33. Srečko MAJCEN, mat. štev.: 8106, dne 31.12.1988, 1., 2., 4., 21., 28.1. ter 7. in 8.2.1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, s prvim dnevom po dokončnosti odločbe«;
34. Dušan KRISTOVIČ, mat. štev.: 7910, dne 19.12.1988 neopravičeno izostal z dela – 3. ure, izrečen ukrep – »opomin«;
35. Anton STRAŠEK, mat. štev.: 3621, dne 10.12.1988 ni počakal delavca druge izmene, izrečen ukrep – »opomin«;
36. Bojan ŠERUGA, mat. štev.: 7786, dne 16., 20. in 21.9.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12. mesecev«;
37. Alojz KOLEDNIK, mat. štev.: 5471, dne 10.12.1988, ni počakal delavca druge izmene, izrečen ukrep – »opomin«;
38. Franc VESELIČ, mat. štev.: 7313, dne 15.1.1989. neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – 10% povprečnega mesečnega čistega OD ugotovljenega v preteklih treh mesecih (december, januar, in februar) in traja en mesec«;
39. Ivan ČUČEK, mat. štev.: 6644, dne 10.1.1989 predčasno zapustil delovno organizacijo, izrečen ukrep – »javni opomin«;
40. Zdenko VAJDA, mat. štev.: 7019, dne 30.1.1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – denarna kazen 5% povprečnega čistega OD ustvarjenega v preteklih treh mesecih (december, januar in februar);
41. Roman KUKOVEC, mat. štev.: 7256, dne 7. do 9.11.1988 ni vpisal parkirnih palet štev.: 3292, 3294, 3295, 3315, 3314, izrečen ukrep denarna kazen 10% povprečnega čistega OD v preteklih treh mesecih (december, januar in februar);
42. Janez BEDENIK, mat. štev.: 4289, dne 9.1.1989 predčasno zapustil delovno organizacijo brez predpisanega pismenega dovoljenja, izrečen ukrep – »opomin«;

43. Alojz GOLOB, mat. štev: 2774, dne 1.10. in 4.10.1988 ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6. mesecev«;
44. Ivan HAZEMALI, mat. štev: 7450, dne 30.7.1988 se zaletel v zlagalni manipulator čistilne naprave, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3 mesecev« in povrniti škodo v višini 1.363.376 din v šestih zaporednih mesečnih obrokih«;
45. Boban MITIČ, mat. štev: 7533, dne 17.10.1988, bil na delu vinjen ter ima 4 ure NI, izrečen ukrep – »javni opomin«;
46. Ivan ŠKVORC, mat. štev: 7119, dne 5.12.1988 zapustil DO s propusnico na kateri je bila popravljena matična številka, ter datum in ura odhoda, izrečen ukrep – 5% povprečnega čistega OD ustvarjenega v preteklih treh mesecih (december, januar in februar) in traja en mesec;
47. Ivan ŽNIDARIČ, mat. štev: 7837, dne 10.12.1988 ni počakal delavca druge izmene, izrečen ukrep – »javni opomin«;
48. Danilo SATLER, mat. štev: 5358, dne 10.12.1988 ni počakal delavca druge izmene, izrečen ukrep – »javni opomin«;
49. Miran BABOSEK, mat. štev: 7693, dne 18. in 19.12.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
50. Ludvik POPUŠEK, mat. štev: 6122, dne 26.12.1988 prišel na delo vinjen, bil poslan domov in imel neopravičen izostanek, izrečen ukrep – »javni opomin«;
51. Ludvik FELE, mat. štev: 2575, dne 6.1.1989 prišel na delo vinjen, bil poslan domov in imel neopravičen izostanek, izrečen ukrep – »denarno kazen v višini 3% povprečnega čistega OD (november, december in januar)«;
52. Igor BUTALA, mat. štev: 6808, dne 21.12.1988 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
53. Saško RISTOV, mat. štev: 7668, dne 30.12.1988 samovoljno, brez dovoljenja upravljal diesel viličar in pri tem utrgal jekleno vrv za dodajanje plina, izrečen ukrep – »javni opomin«;
54. Miran BRUNČIČ, mat. štev: 7739, dne 20.12.1988 ni očistil jame pri aeropolih za glinico, izrečen ukrep – »javni opomin«;
55. Anton GOLOB, mat. štev: 2305, dne 4.2.1989 neopravičeno izostal z dela 1 uro, izrečen ukrep – »opomin«;
56. Lovrenc ŠERUGA, mat. štev: 5170, dne 12.2.1989 predčasno zapustil DO, izrečen ukrep – »javni opomin«;
57. Srečko HORVAT, mat. štev: 7863, dne 15.2.1989 ni očistil rešetk in plošč na grupi A2 – 600 vrsta, B stran, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega OD za obdobje december, januar, februar 1989 za obdobje 1 meseca«;
58. Jože VIDOVIČ, mat. štev: 7439, dne 27.1.1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 2% povprečnega čistega OD za obdobje december, januar, februar 1989 za obdobje 1 meseca«;
59. Feliks MILOŠIČ, mat. štev: 4169, dne 4.2.1989 neopravičeno izostal z dela 1 uro, izrečen ukrep – »opomin«;
60. Janez FAJFARIČ, mat. štev: 5405, dne 2.2.1989 neopravičeno izostal z dela 1 uro, izrečen ukrep – »opomin«;
61. Maks KRAJNC, mat. štev: 5770, dne 19.1.1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v obdobju december, januar in februar 1989 za obdobje 1 meseca«;
62. Milan KLANEČEK, mat. štev: 7002, dne 17.2.1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »javni opomin«;
63. Dragutin ČEMERIKA, mat. štev: 7652, dne 17.11.1988 zapustil delovno mesto ter prinesel v oddelek orodjarne 2 l vina, izrečen ukrep – »opomin«;
64. Janko MESAREC, mat. štev: 7480, dne 26.11.1988 prišlo do trgiranja traku, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3. mesecev«;
65. Ervin RUDOLF, mat. štev: 7218, dne 13.12.1988 malomarno opravljal svoje delo, izrečen ukrep – »10% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v prejšnjih 3 mesecih (december, januar, februar 1989 in traja en mesec«;

Magda Babšek

Ob odhodu v pokoj

Prišel je pred mnogimi leti, jeseni, ko je bil lep sončen dan, se pominja, kot da je bilo včeraj. Bil je mlad in verjel je v bodočnost tovarne. Z leti je rasla navezanost do tovarne, ki je dajala dovolj zaslužka, da je preživljal petčlansko družino, zato nikoli ni pomislil, da bi šel kam drugam.

Ko sva se pogovarjala na njegov zadnji delovni dan, je deževalo. Ni sonca. Bilo je hladno. Tako se je počutil tudi naš Franček. Uradno je sicer še tukaj, ker se mu piše dopust, ampak v službo ne prihaja več. Prav zadnje minute sem ga zmotila in povprašala, kakšni so občutki, ko odhaja.

»Po določenem času bi verjetno lažje odgovoril na to vprašanje, danes pa mi je težko reči karkoli. Nekaj časa sem se psihično pripravljala na to, da pride dan, ko bo treba oditi. Sam pri sebi človek ugotavlja, da je utrujen, da je torej čas, da se umakne in živi brez obveznosti in napetosti. A ni lahko.

Bilo je veliko lepih in tudi težkih trenutkov in dobro je, da človek hude stvari pozabi. Lahko bi rekel, da je bil eden najtežjih trenutkov takrat, ko smo ustavili plinaro. V delovni organizaciji so sicer zastavili široko akcijo, kam nas bodo premestili, a ko je bilo treba po 17 letih dela začeti znova in skoraj pri metli, je bil to krepak udarec. Srečno smo ga preživeli.

Zgodilo se je veliko lepega in težko bi rekel, kaj je bilo pomembnejše. Rad se bom spominjal vsega, pa naj bo to povezano z delom, uspehi in neuspehi samoupravljanja ali izleti, ki smo si jih nekoč lahko privoščili in smo tudi naje radi hodili.

Prijetno mi je bilo delati z mladimi. Srečal sem se z mladimi najrazličnejših poklicev in strokovne usposobljenosti od skrajšanega programa do srednje šole, z nadarjenimi in malo manj nadarjenimi, skratka z vse mogočimi primeri. Mislim, da smo se zelo dobro ujeli in to mi je posebno zadovoljstvo. Tudi inšpektorji, ki so preverjali naše delo, niso imeli nekih pripomb. Poudariti pa moram, da smo imeli srečo, da se ni zgodila nobena manjša ali večja nesreča, za kar je v naši delovni organizaciji veliko možnosti.

Odhajate z občutkom, da bo v tovarni še boljše?

»V to sem že ves čas globoko prepričan. Bil je zadnji trenutek, da smo s te tovarne nekaj naredili. Našli smo zelo dobre »dečke«, ki so bili dovolj sposobni in hrabri, kar je zelo pomembno, poleg tega pa ambiciozni in dovolj motivirani, da smo stopili na pot nekega napredka. Da nismo zgradili tega, kar imamo, bi verjetno elektrolizo morali zapreti že jutri. V nadaljnji razvoj TGA lahko gledamo z optimizmom, v to sem prepričan, kajti upam, da bodo zamisel o dograditvi elektrolize C uresničili.«

Kako ocenjujete trenutno stanje naše delovne organizacije?

»Rezultati, ki jim verjamem, kažejo, da smo dokaj uspešni. Poraba surovin je v okvirih kot je bilo dogovorjeno in rezultati ne bi smeli izostati.

Franček KUMER z eno od mnogih skupin praktikantov leta 1983

Gradili smo in porabili ogromno sredstev, vendar smo sledili podražitvam in dvigali točko toliko, da smo lahko kolikotoliko dostojno živeli. Mislim, da tudi v bodoče ne bo problemov, vendar bomo morali bolj skrbno ravnati s surovinami in energijo ter z vsem, kar vpliva na našo proizvodnjo, saj bo tako naš osebni dohodek še večji.

Iz vseh vaših pogovorov veje nek poseben odnos do delovne organizacije, izrazita navezanost. Bodo kdaj tako čutili ti mladi, ki so šli skozi vaše mentorstvo?

»Navezanost in pripadnost prideta z leti. Verjetno bo trajalo še nekaj časa, da se bo to zgodilo, pa ne zato, ker so ti mladi drugačni kot smo bili

nekoč mi. Mislim, da nam je sistem nekaj časa dovoljeval, da smo postali takšni kot smo – neodgovorni. Vedno smo najprej iskali samo pravice, dolžnosti pa smo se malo zavedali. Trdim, da je potrebno najprej izpolniti dolžnosti, šele potem pridejo pravice, kajti te izhajajo iz dolžnosti. Zgodilo se je, da smo vse postavili na glavo. To bo potrebno postaviti nazaj v tirnice, kar mislim, da se bo zgodilo, ko bo začel veljati zakon o podjetjih in zakon o delovnih razmerjih.

Mladim je potrebno tudi nekaj nuditi, jih stimulirati. Prihajajo mnogo bolj izobraženi kot smo prihajali nekoč z osnovno ali poklicno šolo. Danes skoraj ni manj od tehnika na vo-

denju izmene. Tehnika bo težko prisiliti, da bo delal s pajsarjem, zato je rešitev nova tehnologija, ki ji lahko streže človek z ustrezno izobrazbo. Če se bodo vse ideje oziroma zamisli in dokaj ambiciozno zastavljeni načrti uresničili, potem se ni bati, da ti mladi ne bi radi delali v TGA.

Lepo se je bilo pogovarjati s človekom, ki zapušča delovno mesto z občutkom zadovoljstva in odhaja poln idej, kako zapolniti prosti čas. Če ga bomo srečali čez mesec ali leto, nam bo prav gotovo dejal, da prostega časa sploh nima.

Želimo mu veliko zdravja in dobre volje, vse ostalo pride za tem.

Zapisala Vera Peklar

ANT OD FARE V PENZIJO HITI

OSNO MLAD SICER VEČ NI

SUPER ŠE ZMERAJ SE DRŽI!

A SVEŽI ZRAK HITI IN TRTO OBREZUJE,

RIČEK ČAS MALICE MU OZNANJUJE

DINO TRDEN SPANEC, ZDRAVJE IN ŽENICA

AJ MAR MU ZDAJ JE DELAVSKA PRAVICA!

Strokovnjaki za področje kadrov iz Ugande in Gvajane

Mednarodni center za upravljanje podjetij v družbeni lasti v deželah v razvoju, Ljubljana, je v sodelovanju z Oddelkom za tehnično sodelovanje in razvoj pri Združenih narodih (UN DTCD), Ženeva organiziral trimesečni tečaj za osem državnih uradnikov iz Ugande, ki delajo na področju razvoja kadrov in štiri menažerje iz Gvajane.

Načrtovali so več obiskov domačih in tujih izobraževalnih, raziskovalnih in delovnih organizacij in med drugimi izbrali tudi tovarno glinice in aluminija iz Kidričevega, kjer so se mudili 17. aprila 1989.

Ogledali so si proizvodnjo in se seznanili z dejavniki uspešnosti delovne organizacije. Naši strokovni delavci TGA so jih seznanili predvsem s problematiko izobraževanja, nagrajevanja, spremljanja in napredovanja kadrov ter evidentiranja kadrov.

Pisma bralcev

Kot je razvidno iz vseh vrst pisanja in govorenja že vsi hrepenimo po spremembah in si želimo drugačen način gospodarjenja. Najbolj sporno je to, da v tej zmešnjavi vsi pričakujemo, da bomo naenkrat izplavali iz vseh težav. Nekateri posamezniki pa že strahujejo s samovladanjem in metanjem nezaželenih delavcev »čez plot« oziroma na obrobje dogajanja zaslužnih delavcev za izgradnjo tovarne. Nekateri po vsej verjetnosti niso pokazali dovolj spretosti in delovne vneme izven delovne organizacije.

Informiranost in delo sta v zadnjih nekaj letih zelo omejena pojma, vendar si oba pojma razlaga vsak po svoji volji in trenutni situaciji. Da bo bolj razumljivo, bom navedel dva primera.

Informacije okrog sprejema mikroorganizacijskih sprememb so bile zelo jasne. Gradivo je bilo zaupano članom delavskega sveta in še nekaterim za te zadeve odgovornim zadevam. Ostalim je bilo težko dobiti kakršnokoli informacijo o teh rečeh, če pa že, je bilo rečeno, da to še niso tiste prave ocenitve del in nalog, ki pa so že pred vrati. Po vsej verjetnosti pa bodo nekateri že pristavili svoj lonček. Vsi, ki so v matematiki obvladali seštevanje pa vedo, kaj

pomenijo točke zraven, če je metodologija obračuna še tako zakomplicirana. Ironija pa je še večja v zvezi z nekaterimi novimi ocenitvami del in nalog. Če se spomnimo nekaj let nazaj, je predsednik KPO trdil, da ne bo dovolil parcialnega reševanja osebnih dohodkov, s tem pa seveda tudi ocenitev. Ker gre izključno za nova dela in naloge, so si nekateri z novimi nazivi del in nalog v precejšnji meri izboljšali točkovno diferenco. Kaj pa točke prinašajo, dobro vemo.

Pri plačilu za enako opravljeno delo so v naši družbi katastrofalne razlike. Precej govora je bilo tudi o tem, kdo dela in kdo ne. V času izgradnje MPPAL delavci, ki niso delali nadur, pogodbenega dela ali pametnih poslovnih potez, skorajda niso bili omenjeni nikjer. Zgodilo se je celo, da so jih imeli za nedelavce. Ne bi smeli prezreti oziroma pozabiti, da je proces proizvodnje potekal nemoteno, torej so tudi ti delavci zaslužni za opravljeno delo.

Delo si vsak razlaga po svoje, vendar še vedno velja, da od težkega dela še nihče ni obogatel. V večji meri še vedno dominirajo spretneži in si tako v precejšnji meri izboljšujejo gmotni položaj. Kako pa bi bilo, če bi se vsem delavcem v pravem pomenu besede vidno izboljšal standard, če ni nobene zakonske in materialne osnove za to. Takšni so bili odgovori. Ob raznih priložnostih pa se tudi vidi, naj delavec praviloma ne bi imel svojega mnenja ali vprašanj, če pa bi mu že začelo kaj zoreti po glavi, bo pač nezaželen oziroma bo spadal k nedelavcem.

Nekaterim poklicnim strokovnjakom najbrž ni dovolj jasno, da niti delo niti standard nista taka, da delavec ne bi imel kaj vprašati. Zato pa se mu občasno dvigne temperatura, posebej še, ko mora pretopiti osebni dohodek v vse bolj ekonomske vrednosti blaga.

Nekaterim se je pred leti tudi na raznih mestih dvigala temperatura iz podobnih razlogov kot sedaj vedno omenjeni peščici nedelavcev, sedaj pa so tako zaposleni z zahtevnimi deli in opravili, da jim še kaj takega na misel ne pride, kaj šele komu drugemu.

F.Ž.

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v aprilu letos. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot skupno rast ustvarjene proizvodnje v letošnjem letu v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo v enakem obdobju lani ter doseženo proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

Kljub temu, da smo v prvih štirih mesecih letos proizvedli več Al hidrata Al2O3 kot v enakem obdobju lani, pa se v delovni enoti Proizvodnja glinice nadaljuje že dalj časa znani trend, da proizvodnja v začetku leta nekoliko zaostaja za proizvodnim načrtom, letos še toliko bolj, ker smo si proizvodni načrt zastavili na zgornjo mejo možne izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti. Tako iz podatkov o ustvarjeni proizvodnji v mesecu aprilu ter v obdobju januar-april letos ugotavljamo naslednje:

– Al hidrata kot Al2O3 smo v mesecu aprilu proizvedli 9.040 ton, kar je sicer za 11% več kot v aprilu lani, vendar mesečna proizvodnja za 7% zaostaja za proizvodnim načrtom. Enaka ugotovitev velja za doseženi obseg proizvodnje Al2O3 v obdobju januar-april, ki znaša 35.312 ton, kar je sicer za 14% več od ustvarjene proizvodnje v enakem obdobju lani, vendar kar za 9% manj od letošnje načrtovane proizvodnje. Tudi proizvodnja kalcinirane glinice zaostaja za načrtovano in sicer tako mesečna (za 21 odstotkov) kot skupna letošnja proizvodnja (za 11 odstotkov). Al hidrata kot Al2O3 smo v aprilu proizvedli za prodajo 283 ton, v obdobju januar-april pa 1029 ton, obe količini pa dokaj presegata tako lanske doseženo kot letošnjo načrtovano proizvodnjo. Raztopljenega vodnega stekla 38° Be smo v aprilu proizvedli 901 ton, v obdobju januar-april pa 3485 ton. Mesečna proizvodnja presega lanko iz enakega obdobja, vendar tako mesečna kot skupna proizvodnja zaostajata za letošnjo načrtovano. Več kot smo načrtovali, pa smo proizvedli raztopljenega vodnega stekla 42° Be, vendar so proizvedene količine veliko manjše od proizvedenih količin vodnega stekla 38° Be. Kljub temu, da smo zeolita proizvedli več kot v enakem obdobju lani, pa tudi ta proizvodnja v primerjavi z načrtovanimi količinami v obravnavanem obdobju ni zadovoljiva, saj precej zaostaja.

Pa še nekaj besed o porabljenih surovinah pri proizvodnji Al hidrata kot Al2O3. V obdobju januar-april letos smo za eno tono Al2O3 porabili za 6% več boksita, kot smo načrtovali, za 4% več električne energije ter za 1% več pare, racionalneje pa smo ravnali pri porabi Na hidroksida, ki je za 5% manjša od načrtovane ter pri porabi žganega apna, ki je kar za 40% manjša od načrtovane.

Nove proizvodne zmogljivosti ter rekonstruirane peči v elektrolizi B v glavnem omogočajo nemoten potek proizvodnje elektrolitskega aluminija, kar se tudi odraža na doseženih rezultatih. V prvih štirih mesecih letos smo namreč proizvedli 30.434 ton elektrolitskega aluminija, kar je za 4% več kot smo načrtovali, samo v mesecu aprilu pa 7640 ton elektrolitskega aluminija, kar je za 3% nad načrtovano proizvodnjo. Kljub temu, da smo v mesecu aprilu proizvedli nekoliko manj elektrolitskega aluminija kot v marcu (marec = 7922 ton), pa je letošnja povprečna me-

TABELA 1: Dinamika poslovanja – indeksi fizičnega obsega proizvodnje

DE/PROIZVOD	Enota mere	DOSEŽENA PROIZVODNJA						INDEKS			
		PLAN PROIZVOD.		1988		1989		1989/88		1989	
		IV	I-IV	IV	I-IV	IV	I-IV	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE Proizvodnja glinice											
AL hidrat Al2O3	t	9.702	38.841	8.120	30.955	9.040	35.312	111	114	93	91
Kalc. glinica – predelava	t	–	–	–	–	–	22	–	–	–	–
Kalc. glin. – red. proizv.	t	9.346	37.382	7.545	32.389	7.410	33.326	98	103	79	89
Prodani hidrat Al2O3	t	190	740	6	688	283	1.029	–	150	149	139
Skupaj (kalc. gl. + pr. hydr.)	t	9.536	38.122	7.551	33.077	7.693	34.377	102	104	81	90
Raztop. vod. stek. 380 Be	t	1.141	4.563	688	3.703	901	3.485	131	94	79	76
Raztop. vod. stek. 420 Be	t	16	66	2	33	25	75	–	227	156	114
Zeolit A – suhi	t	333	1.332	103	512	121	550	117	107	36	41
DE Proizvodnja aluminija											
Elektrolit. Al – hala A	t	1.523	6.093	1.654	6.714	1.498	6.200	91	90	98	102
Elektrolitski Al – hala B	t	2.678	10.488	2.104	8.566	2.860	10.993	136	128	107	105
Elektrolit. Al – hala C	t	3.199	12.797	2.598	3.996	3.282	13.241	126	331	103	103
Skupaj hale	t	7.400	29.378	6.356	19.276	7.640	30.434	120	158	103	104
Anodna masa	t	750	3.500	3.038	9.005	495	2.605	16	29	66	74
Anodni bloki – B	t	–	6.860	–	–	703	6.393	–	–	–	93
Anodni bloki – C	t	1.500	7.050	1.641	3.622	418	8.002	25	221	28	114
LIVARNA											
Al formati – za prodajo	t	3.632	14.527	4.112	11.280	4.404	17.402	107	154	121	120
– za izparil.	t	–	–	–	323	142	343	–	106	–	–
Liv. zlit. – za prodajo	t	522	2.088	272	339	721	2.059	265	607	138	99
– za odlitke	t	135	542	150	537	106	448	71	83	79	83
Gnet. zlit. – za prodajo	t	904	3.616	1.121	2.898	1.093	3.868	98	133	121	107
– last. poraba	t	–	–	–	–	–	6	–	–	–	–
Predzlit. – last. poraba	t	73	292	92	305	207	497	225	163	284	170
Al žica – E Al in P-11	t	108	434	201	657	55	798	27	121	51	184
Al trak – ozki za prodajo	t	575	2.301	346	1.094	480	1.193	139	109	83	52
– ozek za rondel.	t	658	2.630	557	2.181	549	2.387	99	109	83	91
Al trak – šir. za prodajo	t	931	3.725	443	959	625	2.314	141	241	67	62
– šir. za izparil.	t	329	1.315	193	965	177	947	–	98	54	72
Drogi za kline in stik.	t	15	59	–	12	–	–	–	–	–	–
Pretaplj. Al za tuje nar.	t	82	329	383	2.017	–	–	–	–	–	–
DE predelava aluminija											
Rondelice	t	329	1.315	153	767	393	1.249	257	163	119	95
Izparilniki	t	164	658	174	716	146	656	84	92	89	99
DE LLBK Trbovlje											
Al odlitki	t	120	510	125	548	113	467	90	85	94	92
Blagovna proizvodnja	t	7.285	29.174	6.947	19.258	8.030	30.006	116	156	110	103

sečna proizvodnja spodbudna in pomeni ob odvijanju brez večjih motenj realne možnosti za preseganje že tako dokaj visoko zastavljenih proizvodnih ciljev tudi ob polletju in ob koncu leta. Kljub normativni ali celo nižji porabi električne energije, pa je poraba nekaterih surovin na enoto proizvodnje v vseh treh elektrolizah manj vzpodbudna kot dosežena proizvodnja.

Iz podatkov o doseženih normativih porabe surovin v primerjavi z načrtovanimi namreč ugotavljamo, da je poraba kriolita v vseh treh elektrolizah ter Al-fluorida v elektrolizah A in B daleč nad načrtovano. Tovrstne težave, s katerimi smo se pri proizvodnji aluminija ubadali že v preteklem letu, se torej nadaljujejo tudi letos. Podatki o porabi kriolita in Al-fluorida pa so dovolj zgovorni sami zase in opozarjajo, da mora biti zmanjšanje porabe teh surovin v načrtovane okvirje ena izmed naših prioritarnih nalog.

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje, ustvarjene v livarni po asortimanu prikazujemo v priloženi tabeli, njihova skupna značilnost pa se kaže v tem, da v glavnem presegamo načrtovane količine pri proizvodnji za prodajo, razen morda pri ozkem in širokem traku.

Pri proizvodnji rondic se odraža aktiviranje novih proizvodnih zmogljivosti, saj je letošnja proizvodnja v primerjavi z lanko neprimerno višja, vendar pa zaostaja za načrtovano, saj smo v prvih štirih mesecih letos proizvedli za 5% manj rondic, kot smo načrtovali. Proizvodnja izparilcev pa za enkrat zaostaja, tako za lanko ustvarjeno, kot za letošnjo načrtovano.

Tudi s proizvodnjo odlitkov v delovni enoti Livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje zaostajamo tako za lanko doseženo, kot letošnjo načrtovano proizvodnjo.

Skupen rezultat vseh nanizanih značilnosti proizvodnje v obravnavanem obdobju pa je blagovna proizvodnja, ki znaša v mesecu aprilu 8030 ton, v obdobju januar-april pa 3.006 ton ter krepko presega proi-

TABELA II: Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizvoda

DE/Proizvod	Enota mere	Planski normativi	Doseženi normativi		Indeks	
			IV	I-IV	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
DE proizvodnja glinice						
Al hidrat Al2O3						
– boksit	t	* 2.600	2.718	2.751	105	106
– Na hidroksid	t	* 0,0995	0,077	0,095	77	95
– para	t	4.344	4.439	4.388	102	101
– žgano apno	t	0,0734	0,0304	0,0437	41	60
– el. energija	kWh	397,181	408,668	411,447	103	104
Kalcinirana glinica						
– toplotna energija	GJ	5.414	5.861	5.403	108	100
– para	t	0.040	0,040	0,040	100	100
– Al fluorid	t	0,0002	–	–	–	–
– el. energija	kWh	34,779	37,540	35,605	108	102
DE Proizvodnja aluminija						
Elektrolit. Al – hala A						
– glinica	t	1.920	1.920	1.920	100	100
– anodna masa	t	0,559	0,547	0,577	98	98
– kriolit	t	0,025	0,025	0,0276	100	110
– Al fluorid	t	0,040	0,051	0,045	128	113
– el. energija	kWh	18,080	18,354	18,062	102	100
Elektrolitski Al – hala B						
– glinica	t	1.920	1.920	1.920	100	100
– anodni bloki	t	0,455	0,455	0,429	100	94
– kriolit	t	0,030	0,049	0,075	163	250
– Al fluorid	t	0,040	0,0513	0,0435	128	109
– el. energija	kWh	15,193	14,056	14,852	93	98
Elektrolitski Al – hala C						
– glinica	t	1,925	1,925	1,925	100	100
– anodni bloki	t	0,440	0,440	0,399	100	91
– kriolit	t	0,001	–	0,002	–	200
– Al fluorid	t	0,0175	0,0156	0,0112	89	64
– el. energija	kWh	13,864	13,653	13,496	98	97
Anodna masa						
– petrolkoks	t	0,67165	0,55091	0,56842	82	85
– katrantska smola	t	0,338015	0,36569	0,33002	108	98
– zemeljski plin	Sm ³	4,42	4,42	4,42	100	100
– el. energija	kWh	150	150	150	100	100
Anodni bloki – B						
– petrolkoks	t	0,622	0,656	0,6707	105	108
– katrantska smola	t	0,180	0,144	0,1363	80	76
– zasipni koks	t	0,061	0,017	0,0132	19	22
– zemeljski plin	Sm ³	83,1	466,41	148,88	561	179
– el. energija	kWh	389,3	468,72	201,70	120	52
Anodni bloki – C						
– petrolkoks	t	0,651	0,9408	0,684	145	105
– katrantska smola	t	0,180	0,1297	0,141	118	78
– zasipni koks	t	0,056	–	0,0143	–	26
– zemeljski plin	Sm ³	83,1	466,1	141,88	561	171
– el. energija	kWh	389,3	468,72	192,89	120	50

* programiran normativ

zvodni načrt. Ob nadaljevanju ugotovljenega trenda je kljub zaostajanju proizvodnje glinice, pričakovati letos dobre rezultate.

Pred degustacijo

Otvoritev nove jedilnice

Po nekaj mesečnem urejanju je jedilnica, ki ji pravimo sanitarna I, zopet nared. Velika, prostorna s prijetno opremo v naravnem lesu, izgleda privlačno in domače. V nej malicajo delavci od 16. maja dalje.

Zopet bo mogoče kupovati v tovarniškem bifeju, ki bo odprt vsak delovni dan od 7. do 11. ure in od 13. do 14.30.

Takoj po prvomajskih praznikih so se nam v preurejeni jedilnici predstavili naši dobavitelji in pripravili degustacijo mesnih, slaščičarskih in pekarskih izdelkov, pokušino vin ter brezalkoholnih pijač in nam predstavili svojo dejavnost oziroma nove programe.

Predstavitve so se udeležili tudi tisti, ki so kakorkoli sodelovali pri prenovi.

Za spremembo pri mizi

Degustacija v prostorih nove jedilnice

Postanite član Tima Kluba

Tudi severovzhodna Slovenija je dobila svoj klub potrošnikov. Poleg Mercatorjevega in Slovenijalesovega je 10. aprila pričel delovati še klub sestavljen organizacije združenega dela Tima, ki ga ustanovitelji na kratko imenujejo Tima Klub.

Kaj je delavce in kmete tega največjega podravskega agroživilskega soseda pripeljalo do zamisli, da ustanovijo klub potrošnikov. Pred vsem jih je vodilo iskanje raznih možnosti, kako povečati obseg in izboljšati kakovost lastne proizvodnje in oskrbo delovnih ljudi in občanov severovzhodne Slovenije. To se vsekakor lahko doseže le z novimi vlaganji, za katera pa ni nikoli dovolj denarja. Zato so v Timi menili: »Če je že vse naše delo usmerjeno k potrošniku, saj proizvajamo hrano, s katero oskrbujemo slehernega prebivalca tega dela naše republike, je treba vezi z njim še bolj okrepiti. Zato mu je treba ponuditi takšno obliko sodelovanja, ki bo koristila nam delavcem soseda in potrošniku, ki bo svoj vložen denar pri nas oplajal bolje kot kjerkoli drugje.«

bo lahko kupoval neomejeno število vrednostnih bonov. Z boni bo lahko kupoval v sleherni izmed 520 Timinih trgovin karkoli se mu bo zahotelo, z njimi pa bo lahko plačal tudi storitve, ki jih nudijo Timine članice. Bone bo lahko, če z njimi ne bo kupil ničesar, ponovno vnovčil. Jasno je, da bo klub vsak bon (od dneva nakupa) dobro obrestoval, obresti pa se bodo spreminjale v skladu s poslovno politiko soseda in splošno rastjo maloprodajnih cen.

Glavni prodajni mesti vrednostnih bonov sta v poslovni zgradbi Time v Svetožarevski 10 in v blagovnici Kvik v Gosposki ul. 8-10, klub pa načrtuje prodajna mesta še na vsem območju, kjer deluje Tima.

Sredstva občanov bo Tima Klub v maju obrestoval tako:

- za bone, ki bodo vnovčeni v 30 dneh od dneva nakupa, bo veljala 23,76-odstotna obrestna mera;
- za bone, ki bodo vnovčeni po poteku tridesetih dni do šest mesecev, bo obrestna mera R+3 (R=26,4%);

TIMA klub

In tako se je rodil Tima Klub, klub potrošnikov, ki za začetek ponuja nakup vrednostnih bonov po zelo ugodni obrestni meri, pozneje pa bo svojo dejavnost razširil še na klubske kartice, nakup delnic itd.

Član kluba lahko postane vsak občan. Dobil bo klubsko izkaznico z ustrezno evidenčno številko, s katero

– za bone, ki bodo vnovčeni po poteku šestih mesecev, pa bo veljala obrestna mera R+8.

Geslo Tima Kluba je: ZAU-PAJTE NAJVEČJEMU POSLOVNEMU SISTEMU PODRAVJA, KER VAM OHRANJA VREDNOST DENARJA IN – DAJE ŠE NEKAJ VEČ!

VREDNOSTNE BONE TIMA KLUBA LAHKO KUPITE NA NASLEDNJIH PRODAJNIH MESTIH

- Poslovna stavba TIMA
Svetožarevska 10
Blagovnica KVIK
Gosposka 8-10
- Načrtujemo še v Mariboru
- Tima Tezno
 - MM Market Pobrežje
 - Tima Košaki
 - Tima Market Pekre
 - Avtomaterial, Partizanska 25
 - Slovenska Bistrica
 - Poljčane
 - Ormož
 - Ljutomer
 - Radenci
 - Murska Sobota
 - Lenart
 - Radlje
 - Dravograd
 - Slovenj Gradec
 - Prevalje

Z VREDNOSTNIMI BONI LAHKO KUPUJETE V NASLEDNJIH DO SOZDA TIMA:

- TIMA Agrokombinat Maribor
- TIMA Agrokombinat Lenart
- TIMA Kmetijski kombinat Slovenska Bistrica
- TIMA Kmetijska zadruga Zadrugnik Maribor
- TIMA Kmetijska zadruga Lenart
- TIMA Kmetijska zadruga Rače
- TIMA ZK Intes Maribor
- TIMA Oljarna Fram
- TIMA Talis Maribor
- TIMA Mariborska mlekarina Maribor
- TIMA TMI Košaki Maribor
- Vinag Vinarstvo Maribor
- TIMA Agroservis Maribor
- TIMA Apis Sentilj
- TIMA Oskrbni center Maribor
- TIMA Vema Maribor
- TIMA Ferromoto Maribor
- TIMA TP Ojstrica Dravograd
- TIMA Preskrba Slovenska Bistrica
- TIMA Interna banka Maribor

Zahvala

Ob nenadni izgubi dragega moža in očeta JANEZA KRAJNCA se zahvaljujemo delavcem Tovarne glinice in aluminija ter vsem sodelavcem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Ivanka in hčerka Milena

aluminij

Izdaja delavski svet tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Majda Zdravac, Mojca Cafuta, Viktorija Petauer, Majda Lampret, Srečko Širovnik, Rajko Topolovec, Marija Korada, Franc Sagadin, Ciril Majcen, Janez Liponik, Vera Peklar (odgovorna urednica). Fotografija: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk Ptujška tiskarna, Ptuj. Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo. Naklada 3800 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije številka 321/172 z dne 24. oktobra 1975.